

1.9. MENTOROK ÉS TANÉTVÁNYOK SZEREPE A SEMMELWEIS EGYETEMEN

PROF. DR. MERKELY BÉLA

Semmelweis Egyetem, Rektor

A 16.000 hallgatót számláló Semmelweis Egyetemhez tartozik az ország legnagyobb betegellátó intézménye, a Városmajori Klinika, ami 100 éves működése során mindig is a magyar felsőoktatás és egészségügy zászlóshajója volt. Ez jelentős kötelezettséget ró ránk, de ugyanakkor az oktatás és a kutatás területén lehetőséget biztosít számunkra. Azon kívül, hogy szív- és érgyógyászati tanszékek, klinikák foglalták el ezt a helyet, a kardiovaszkuláris tudásunkra épülve létrehoztunk egy sportorvosi és egy, a legújabb feladatunkat is ellátó, repülő- úrorvosi tanszéket.

A Közép-Kelet Európai egyetemek között a legtöbb ranking szerint a legjobb pozícióban szerepel a Semmelweis Egyetem. Az 1000 Phd hallgatónk rendkívül erős publikációs teljesítménye egy bizonyos műhely környezetben egyértelműen rapidan növeli az egyetemi tudományos outputot.

A sportban, az egyetemi pályafutás során és az orvostudományban is elengedhetetlenül szükségesek a mentorok, akiktől a szakmát megtanulhatjuk, akiktől a szakma szeretetét és jövőben elvégzendő kitaró munkát eredeztethetjük. Hálás vagyok mentoraimnak: Prof. Juhász Nagy Sándor keréngkutató élettanásznak, Rendszer professzor kardiológus,

aritmetológusnak. Külön kiemelném Szabó Zoltán professzor fiatalok orvostanhallgatókat támogató tulajdonságát. Szabó Zoltán professzor tervezte meg és hajtotta végre az első magyarországi szívátültetést 1992-ben. Ebben a világra szóló projektben vehettem részt fiatal orvosként, ami óriási megtiszteltetés és egyben kihívást jelentő feladat is volt, hiszen egy idő után a tanítványoknak át kell venniük a vezető szerepet és nem csak fejleszteni és bevezetni kell egy klinikát a legjobb európai centrumok közé, hanem tudományos hozzáállással ki kell használniuk a nagy esetszámból adódó lehetőségeket. Jelenleg a Városmajori Klinika a második legnagyobb szívtranszplantációt végző centrum Európában, transzplantációs biobankunk egyedülálló a világon. Alapvetően egy iskolát építünk, ez éppúgy érvényes a sportra, mint a felsőoktatásra. Három mentoromon keresztül lehetőségem volt több generációnyi nemzetközi reputációval rendelkező kollegát kinevelni.

Több mint 15 éves tapasztalatunk van a sportkardiológiában. A 2008-as Pekingi olimpiát megelőző sajnálatos esemény, Kolonics hirtelen szívhalála után kaptuk a NOB elnökétől azt a feladatot, hogy vizsgáljuk kit az olimpiára készülő csapatot. A kardiológia vagy a szívgyógyászat bázisán ma már 15

sportorvosunk, asszisztensünk és PhD-sünk van. Keretmegállapodásaink révén évente több mint 1000 úszó, vízilabdázó, gyorskorcsolyázó sportorvosi kezelése hozzájárul a prospektív megfigyeléseink gyarapításához, tudásbázisunk felépítéséhez.

A Semmelweis Egyetemen belül egy komplex ellátást biztosító hálózat működik a sportolók számára. A mindennapi sporttevékenységhez nélkülözhetetlen orvosi team tagjai: bőrgyógyász, nőgyógyász, fül-orr-gégész, ortopédus, belgyógyász, pulmonológus és kardiológus.

A sportteljesítményt számos tényező befolyásolja, és mindenki azért jön hozzánk, sportorvosokhoz, hogy a lehető legjobb teljesítményt tudja elérni. Van alapvetően egy teljesítményélettani alap, amire építkezni kell. Az életkor és a heti edzéssel eltöltött évek számos pozitív faktort tartalmaznak. Nem az elég erőnlét. Az eredményességhez az állóképesség túl bizonyos mozgásmintázatra is szükség van. Jelenleg kosarasoknál 3D kamerázással, mesterséges intelligencián alapuló motion capture módszerrel terhelési élettani vizsgálatokat végzünk.

A sportolók esetében a vírusfertőzéseknek a menedzsmentjére nagy hangsúlyt kell fektetni. Korai visszatérés esetén post-virális elhúzódó nehézségekkel kell számolni. Jól citált cikkben dokumentáltuk, hogy vírusfertőzés után, az orvosi utasítás szerint, az úszáshoz megfelelő tempóban visszatérő sportolók teljesítményét a kihagyott edzések nem hátráltatják.

Állatkísérletes laborunkban az „úszópatkány modell” kapcsán jól lehet prospektíven vizsgálni a sportszív kardiális átalakulását, a de-training hatást. Fontos megítélni az extrém fizikai terhelés élettani hatásait. A tudomány az evidenciákon alapszik, transzparens és úgy is növeljük a transzparenciát, hogy a világ élvonalába tartozó tudományos partnereinkkel közösen végezzük vizsgálatainkat.

Tehetséges tanítványok és nagyszerű mentorok nélkül a Semmelweis Egyetem nem rendelkezne ilyen erős, széles szív- és érgyógyászati teljesítményértékelésre is alkalmas, sportot kiszolgáló eredményekkel.